

DOMINA

Eerder verschenen van L.S. Hilton

Maestra

L.S. Hilton

Domina

the house of books

Oorspronkelijke titel: *Domina*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Zaffre, een imprint van Bonnier Publishing Fiction,
Londen 2017

© L.S. Hilton, 2017

© Vertaling uit het Engels: Yolande Ligterink, 2017

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2017

Omslagontwerp: Mark Hesseling, Wageningen

© Omslagfoto: Gray318 & Blacksheep-uk.com

Foto auteur: © Derrick Santini

Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 5139 2

ISBN 978 90 443 5140 8 (e-book)

NUR 332

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor de Gravin, met dank

Proloog

Eigenlijk wilde ik het zo snel mogelijk achter de rug hebben, maar ik dwong mezelf rustig aan te doen. Ik sloot de luiken voor de drie ramen, maakte een fles gavi open, schonk twee glazen in en stak de kaarsen aan. Vertrouwde, herkenbare rituelen, geruststellende rituelen. Hij zette zijn tas neer, trok langzaam zijn jasje uit en hing het over de rugleuning van een stoel terwijl hij me bleef aankijken. Ik hief mijn glas en nam zwijgend een slokje. Zijn blik gleed over de schilderingen terwijl ik de stilte tussen ons liet voortduren tot hij erin verzoop.

‘Is dat een...’

‘Een Agnes Martin,’ vulde ik aan. ‘Ja.’

‘Heel mooi.’

‘Dank je.’ Het geamuseerde glimlachje bleef om mijn lippen spelen. We zwegen weer. De zware stilte van het nachtelijke Venetië werd verbroken door het geluid van voetstappen over de *campo* en we keken allebei naar het raam.

‘Woon je hier al lang?’

‘Een tijdje,’ antwoordde ik.

De vrijpostigheid van eerder in de bar was verdwenen. Hij leek slecht op zijn gemak en pijnlijk jong. Het was wel duidelijk dat ik de eerste stap moest zetten. Ik stond met mijn arm voor mijn lichaam en mijn glas in de hand enkele stappen van hem vandaan. Terwijl ik hem recht aan bleef kijken, zette ik de eerste stap. Zag hij de boodschap in mijn ogen?

Rennen, luidde die boodschap. Maak dat je wegkomt en kijk niet achterom.

Ik zette de tweede stap en streelde zijn stoppelige wang. Ik bleef hem recht aankijken en boog langzaam naar voren tot onze neuzen elkaar raakten, en ik liet mijn lippen licht langs die van hem gaan voor zijn tong de mijne vond. Hij smaakte niet zo slecht als ik had verwacht. Ik brak de zoen af en zette een paar stappen achteruit, en toen trok ik met één beweging mijn jurk over mijn hoofd en liet hem op de grond vallen, gevolgd door mijn beha. Ik streek het haar van mijn schouders en liet mijn handen langzaam over mijn tepels gaan.

‘Elisabeth,’ mompelde hij.

Het bad stond aan het voeteneind van het bed. Toen ik mijn hand uitstak en hem eromheen leidde om neer te zinken op mijn Frette-lakens, voelde ik een verstikkende golf van vermoeidheid over me heen slaan, terwijl wat eens zo vertrouwd was geweest wegbleef. Er zat geen woede meer in me en ook geen sprankje lust. Ik liet hem zijn gang gaan en toen hij klaar was ging ik met een giecheltje en met glanzende ogen overeind zitten. Ik mocht hem niet de kans geven in slaap te vallen. Ik liet me op mijn buik op het nu vochtige laken vallen, gooide het slappe condoom met het trieste greintje leven erin op de vloer en stak mijn hand uit naar de warme kraan.

‘Ik heb zin in een bad. Een bad en een joint. Zullen we?’

‘Mij best.’ Nu we geneukt hadden, had hij ineens geen manieren meer. ‘Wil je nu die foto’s maken?’ Ik had hem ervan weten te weerhouden selfies te maken toen we eerder samen wat hadden gedronken. Hij zocht al in zijn spijkerbroek naar die verdomde telefoon; het was een wonder dat hij niet had geprobeerd zijn eigen climax op Instagram te zetten. Gedurende de paar momenten dat hij erop los stootte, was ik vergeten wat een arrogante zak hij was. Opeens leek dit veel gemakkelijker.

‘Maak alle kiekjes die je wilt, schat. Maar wacht heel even.’ Ik draafde in mijn blootje naar de kleedkamer en haalde een pakje Rizla uit een la. Intussen zette ik uit voorzorg de wifi-jammer aan. Geen realtime updates meer voor hem. Ik deed nog wat koud water

en een scheutje amandelolie in het bad en trok de zware, antieke linnenkast open om een paar handdoeken te pakken. De zoete geur van de olie wolkte om ons heen.

‘Spring erin,’ zei ik over mijn schouder terwijl ik de tabak uit een sigaret peuterde. Mijn Hermès-sjaal met het turquoise-marineblauwe Circassische patroon was vastgemaakt om de riem van mijn handtas. Ik liep achter hem langs toen hij zich in het water liet zakken.

‘Even een vuurtje pakken,’ zei ik zachtjes. ‘Hier.’

Ik stak de joint tussen zijn lippen. Er zat niets in, maar dat zou hij nooit weten. Terwijl hij inhaleerde, sloeg ik de sjaal om zijn nek en trok hem strak onder zijn oren. Hij verslikte zich meteen in de rook en sloeg met zijn handen in het water. Ik zette mijn voeten tegen de rand van het diepe bad en leunde achterover tegen het bed om harder te kunnen trekken. Hij trappelde in het water, maar door de olie kreeg hij geen grip op het bad. Ik sloot mijn ogen en begon te tellen. Zijn rechterhand, waarin hij vreemd genoeg nog steeds de doorweekte joint hield, probeerde mijn pols te grijpen, maar de hoek was verkeerd en zijn vingers raakten slechts licht de mijne. *Vijfentwintig... zesentwintig...* Niets dan het anaerobe bruisen in mijn spieren terwijl we worstelden, niets dan het diepe raspen van de ademhaling door mijn neusgaten terwijl hij zich verzette. *Negenentwintig, dit is niets, dertig, helemaal niets.* Ik voelde hem verzwakken, maar toen slaagde hij erin een vinger en daarna een vuist tussen de sjaal en zijn adamsappel te wringen, waardoor ik naar voren schoot. Maar door het wegvallen van de druk verdween hij onder water en ik sloeg mijn linkerbeen over de rand van de kuip, zette mijn knie op zijn borst en drukte hem met mijn hele gewicht naar beneden. Er zat bloed in mijn oog en in het dampende water, maar ik zag bubbeltjes naar het oppervlak komen terwijl hij worstelde. Ik liet de sjaal los en tastte blindelings naar zijn gezicht en zijn nek. Hij opende zijn mond en hapte naar me met zijn vergeelde overbeet. Na een tijdje waren er geen bubbeltjes meer. Langzaam kwam ik weer op adem en

de strakke grijs verdween van mijn gezicht. Ik kon zijn gezicht niet zien in het rozige, melkachtige badwater. Toen ik voorzichtig mijn bekken naar achteren kantelde, sloeg het water in een golf omhoog en schoot hij op me af. Ik viel met mijn benen langs zijn lichaam op hem terwijl hij wanhopig probeerde zijn hoofd boven het water uit te steken. Ik wist hem weer naar beneden te krijgen met mijn elleboog en manoeuvreerde een been op elk van zijn schouders. Zo bleef ik een hele tijd zitten, tot er een traan bloed van mijn gezicht in het bad druppelde.

Misschien was het de helderheid van dat korte geluid. Of de geur van amandelolie in de wervelende stoom, of het afkoelende laagje olie op het water. Die koude middag, die eindeloze stilte, het eerste dode ding onder mijn handen. De breuklijn in mijn ziel spleet open tot een alles opslokkende kloof, en met een kracht die de adem uit mijn longen brandde was ik weer daar. De tijd werd samengedrukt en het verleden werd verdicht en keerde terug. Ik had haar zo lang geleden achtergelaten. Ze had nooit deel uitgemaakt van het leven dat ik had opgebouwd, maar het was alsof ik haar voor het eerst zag. Versuft stak ik mijn handen weer in het water, maar vond slechts het lichaam van een vreemde. Dit was noodzakelijk geweest, hoewel ik nu niet meer wist waarom. Zijn hand kwam bovendrijven en ik tikte met mijn vingers een waterig deuntje op die van hem. Ik kan een paar minuten naar de rimpelingen hebben gekeken, maar het kan ook een uur zijn geweest. Toen ik weer tot mezelf kwam, was het water kil.

Uiteindelijk haalde ik hem omhoog en zijn ogen bleken open. Het laatste wat hij had gezien, was dus mijn wijd open kut.

Zijn glibberige huid was roze en opgezet als versgebakken brood, en de lippen werden al grijs. Zijn hoofd hing achterover, in het kaarslicht leek zijn keel smetteloos. Ik pakte de zijkanten van het bad en klom er met trillende benen uit. Zodra ik hem losliet, gleden hij weer onder water en ik moest op de tast de stop zien te vinden onder zijn opdrijvende haar. Terwijl het water wegliep, sloeg ik een

handdoek om me heen. Toen zijn borst boven water kwam, legde ik een hand op zijn hart. Niets. Ik kwam wervel voor wervel vanaf mijn middel omhoog en rekte me uit. De vloer was doornat en de rand van het bad was besmeurd met bloed en tabaksvlekken. Nog meer heet water om hem schoon te spoelen.

Ik moest van opzij mijn armen om hem heen slaan om hem over de rand van het bad te slobberen. Het lijk was slap. Toen ik hem op de vloer had gelegd, bedekte ik hem met de andere handdoek en bleef in kleermakerszit naast hem zitten tot hij koud was.

Ik trok de handdoek net ver genoeg opzij om zijn gezicht weer te onthullen, boog me naar hem toe en fluisterde in zijn oor: ‘Het is niet Elisabeth. Het is Judith.’

DEEL EEN
REFLECTIE

1

Acht weken eerder...

Tijdens het aankleden luisterde ik naar ‘Miss Otis Regrets’ van Cole Porter, gezongen door Ella Fitzgerald. Ik had een slaapkamer van mijn appartement op de Campo Santa Margherita omgetoverd tot kleedkamer en er Molteni-kasten met glazen deuren in geplaatst, zodat mijn schoenen, tassen, sjaals, jurken en jasjes altijd gezellig in het zicht stonden en hingen. Ook dat deed me glimlachen. De flat bevond zich op de piano nobile en bood uitzicht over het plein met de oude vismarkt van witte stenen. Ik had een muur van de salon laten verwijderen om een brede ruimte te krijgen en een bad aan het voeteneind van het bed laten plaatsen, op een dikke verhoging van groen marmer voor een van de drie boogramen. Achter de kleedkamer, in wat vroeger een trappenhuis was geweest, was een badkamer gemaakt met antieke Perzische tegeltjes. Een van de vele geneugten van Elisabeth Teerlincs huis. De architect had gemopperd over steunbalken en vergunningen, maar in de negen maanden dat ik in Venetië woonde, had ik ontdekt dat het loon van de zonde vele dingen mogelijk maakte. Ik had de schilderijen opgehangen die ik in Parijs had gekocht – de Fontana, *Susanna en de oudsten* en de tekening van Cocteau – en er een modern stuk aan toegevoegd, een klein doek zonder titel van Agnes Martin met witte en wolkengrijze lijnen, dat ik had gekocht bij Paddle 8, het online veilinghuis in New York. Mijn andere Franse schatten waren ook overgekomen, met uitzondering

van het onthoofde lijk van ene Renaud Cleret, dat nog steeds in een dichtgetimmerde kist in een kunstopslag bij het Chateau de Vincennes zat. Wat de architect ook dacht, ik maakte me af en toe wel zorgen over lekkages.

De handgeschreven uitnodiging voor mijn eerste tentoonstelling zat in een hoek van de spiegel. ‘Elisabeth Teerlinc heeft het genoe-gen u uit te nodigen in Galerie Gentileschi...’ Ik las de woorden voor de zoveelste keer terwijl ik mijn haar opstak. Het was me gelukt. Ik was nu Elisabeth. Judith Rashleigh was nog slechts een fantoom, amper meer dan een naam op een ongebruikt paspoort in mijn bureaula. Ik ging met mijn hand langs het netjes georden-de rek met jurken en genoot van de gladde jersey en de soepele lichtheid van goede zijde. Ik had gekozen voor een aansluitende, inktzwarte shantoeng Figure-jurk, die op de rug werd gesloten met turquoise en gouden knoopjes en het model had van een *cheongsam*. De diepe kleur van de stof gloeide en golfde onder mijn vingers. De standaard strenge galeriehouder, dat was de look die ik zocht, maar ergens diep in mijn hart schudde een eenhoornveulen met zijn manen. Ik glimlachte traag tegen mijn spiegelbeeld; Liverpool was heel ver weg.

Mijn moeder heeft een tijdje als schoonmaakster gewerkt in een huis bij Sefton Park, een zelfbewuste victoriaanse enclave vol bomen en serres in het centrum van Liverpool, drie busritjes van onze achterstands-wijk. Op een dag, ik was een jaar of tien, merkte ik aan het eind van de schooldag dat ik mijn sleutel was vergeten en ging ik haar daar opzoeken.

De huizen waren enorme rode bakstenen kolossen met erkers. Ik drukte een paar keer op de bel zonder dat er iemand opendeed, dus probeerde ik nerveus de deur open te doen; die bleek niet op slot. In de hal rook het naar meubelwas en zwak naar bloemen. De vloerplanken waren kaal op een vierkant vloerkleed in heldere kleuren na en de muur tussen de deuren en de brede bocht van de trap was gevuld met planken

vol dikke, zware boeken. Het was er heel stil. Toen ik de deur zachtjes achter me had dichtgedaan, was nergens het gezoem van televisies, het staccato getetter van ruziënde echtelieden of spelende kinderen, het gebrul van motoren of gejam van vechtende huisdieren te horen. Niets dan stilte. Ik verlangde ernaar om me uit te rekken en de ruggen van de boeken aan te raken, maar ik durfde niet. Weer riep ik mijn moeder, en ze kwam voor de dag in het trainingspak dat ze altijd droeg als ze ging schoonmaken.

‘Judith! Wat doe jij hier? Is alles goed met je?’

‘Ja, ik ben alleen mijn sleutel vergeten.’

‘Ik schrik me dood! Ik dacht dat je een inbreker was.’

Ze wreef vermoeid met haar hand over haar gezicht. ‘Je zult moeten wachten. Ik ben nog niet klaar.’

Onder aan de trap stond een grote stoel met een hoge lamp ernaast. Ik deed de lamp aan en de kamer werd kleiner en verdween achter de glanzende lichtvlek, rustig en beschut. Ik deed mijn rugzak af en zette die netjes onder de stoel, en toen ging ik terug naar de planken. Ik denk dat ik het boek koos omdat ik de kleur van de rug zo mooi vond, een tintelend, schokkend roze met een gouden titel. Die luidde: Vogue, Paris, 50 ans. Het was een modeboek met platen van vrouwen in prachtige kleren, met fantastische sieraden om en een volmaakt opgemaakt masker als gezicht. Langzaam draaide ik een bladzijde om en toen nog een, helemaal in de ban van de rijke, delicate kleuren. Op een van de afbeeldingen stond een vrouw in een helderblauwe baljapon met een enorme rok, die door het verkeer rende alsof ze de bus moest halen. Ik was betoverd. Ik bladerde en keek, bladerde en keek. Pas toen ik enorme honger kreeg, besepte ik hoeveel tijd er voorbij was gegaan. Onvast kwam ik overeind en ik legde net het boek voorzichtig op de stoelzitting toen ik schrok van de openslaande deur en met een schuldig gezicht ineengedoken bleef staan.

‘Wat doe jij hier?’ Een scherpe vrouwenstem met iets van angst erin.

‘Sorry. Neem me niet kwalijk. Ik ben Judith. Ik was mijn sleutel vergeten. Ik wacht op mijn moeder.’ Ik gebaarde vaag naar de deur

waarachter mijn moeder was verdwenen, voor mijn gevoel uren geleden.

'O. O, ik begrijp het. Is ze nog niet klaar?'

Ze wenkte en ik volgde haar door een gang naar de achterkant van het huis, die uitkwam in een grote, knusse keuken.

'Hallo?'

Achter de tafel stond een bank, waarvan de kleurige kussens op de vloer waren gegooid om plaats te maken voor mijn moeder.

'Hallo?'

Ik dacht dat ik de wijnfles op de grond eerder zag dan de dame, maar de gelaten klank in haar stem maakte me al snel duidelijk dat dit niet de eerste keer was. Mijn moeder moest de wijn uit de koelkast hebben gepikt.

'Ik was alleen even gaan liggen.'

Ik voelde me een vrieskoud kooltje, zo schaamde ik me.

De dame beende naar de bank en hielp mijn moeder om te gaan zitten, kordaat, maar niet onvriendelijk. 'We hebben het hier al eerder over gehad, nietwaar? Het spijt me, maar ik geloof dat dit maar beter de laatste keer kan zijn dat je hier komt werken, vind je ook niet? Je dochter is hier.' Aan de nadruk die ze op het woord legde, kon ik horen dat ze het erg voor me vond.

'Het spijt me, ik wilde alleen...' Ma trok aan het trainingspak en probeerde rechtop te blijven zitten.

'Het geeft niet.' De stem was nu nog strakker. *'Maar je kunt maar beter weggaan. Haal alsjeblieft je tas, dan pak ik je geld.'* Ze was niet eens gemeen, eigenlijk. Ze schaamde zich omdat ze dit moest doen, en die beheerste, professionele stem moest dat verbergen en ons met ons schandelijke gedrag de deur uit werken.

Ik liep terug en ging met mijn schooltas bij de deur staan. Ik wilde hier niet meer naar luisteren. Toen de dame mijn moeder twee biljetten van twintig pond overhandigde, moest ze mijn blik naar het boek hebben zien gaan.

'Waarom neem je het niet mee? Als cadeautje.' Ze gaf het me zonder me echt te zien. Alsof het niets was.

‘Verwaand teringwif,’ mompelde mijn moeder toen ze me meesleepte naar de bushalte.

Toen we bijna thuis waren, gaf ze me haar sleutel en stapte eerder uit, bij de halte naast de pub. Ik dacht bezorgd aan de veertig pond. Daar kreeg ik niets meer van te zien. Ik maakte toast en witte bonen in tomatensaus voor mezelf en haalde het boek voor de dag. Aan de binnenkant van het omslag zat een prijssticker voor zestig pond. Zestig pond voor een boek, en de dame had het gewoon weggegeven. Ik legde het boek voorzichtig onder mijn bed en bekeek het zo vaak dat ik na een tijdje de namen van de fotografen en van de modeontwerpers uit mijn hoofd kende. Niet dat ik echt die kleren zou willen hebben. Ik dacht alleen dat je je anders zou voelen als je ze zou bezitten. Als je zulke dingen bezat, kon je elke dag zelfkiezen wie je wilde zijn. Je kon je buitenkant je binnenkant laten bepalen.

Ik wreef mijn hoge hakken even op met de schoenenzak voor ik ze aantrok. Het enige wat Elisabeth Teerlinc gemeen had met Judith Rashleigh, was dat ze geen hulp in de huishouding had. Er was uiteindelijk zoveel meer voor nodig geweest dan een dure garderobe om Elisabeth te worden. Een pantser beschermt je alleen als het onzichtbaar is, en dat was de echte strijd geweest. Niet het studeren en de examens, maar ervan overtuigd blijven dat het me zou lukken. Dat ik weg kon komen uit de achterbuurt waarin ik was opgegroeid. Om niet ten onder te gaan in het ellendige leventje van mijn moeder. Om weerstand te bieden aan de pesterijen, het gemene, dagelijkse gefluister van ‘slet’ en ‘teef’ dat me achtervolgde in de schoolgangen omdat ik meer wilde. Ik had mezelf aangeleerd de meisjes op school te haten en daarna om ze te negeren, want wat zouden zij over een paar jaar anders zijn dan uitgezakte mokkels achter de kinderwagen? Dat was het gemakkelijke deel. Het moeilijkste was het elimineren van alle sporen van de verbijsterde proleet die ik me voelde toen ik eindelijk een plek op de universiteit wist te bemachtigen, want mensen kunnen het zien. Niet alleen

het treurige meisje dat onder het dekbed zat te dromen boven haar kostbare boek met modeplaten en haar kleine verzameling ansichten met kunst erop, maar ook haar zielige, hunkerende hart. Toen ik vanaf Lime Street de trein naar het zuiden had genomen, was dat meisje voorgoed verdwenen. Langzaam maar zeker was ik mijn accent kwijtgeraakt, had ik mijn manieren bijgeschaafd en mijn talen geleerd en als een beeldhouwer mijn verdediging gevormd en gepolijst.

Zelfs dat was nog maar het begin van wat Elisabeth nodig had. Nadat ik een baan had weten te bemachtigen bij een prestigieus veilinghuis in Londen had ik een tijdje gedacht dat ik er was, maar ik had geen geld en geen connecties, en dat betekende dat ik nooit meer zou worden dan een manusje-van-alles op een of andere afdeling. Dus nam ik een bijbaantje in een hostessbar, de Gstaad Club, want met een beter pakje en kapsel zou alles zeker goed komen. Die roerende overtuiging werd me afgenomen toen ik ontdekte dat mijn baas, Rupert, betrokken was bij de handel in vervalsingen. Hij had er nog geen vijf minuten voor nodig om me de deur te wijzen. Een van de cliënten van de club, James, had me een weekendje aan de Riviera beloofd, en daarna was alles een tijdje wat slordig verlopen. Maar uiteindelijk wel zeer winstgevend, want ik had de vervalsing waardoor ik was ontslagen opgespoord en verkocht en het geld gebruikt om me in Parijs te vestigen als kunsthandelaar. Toegegeven, er waren wat slachtoffers bij gevallen. James was niet meer naar Londen teruggekeerd, hoewel dat niet helemaal aan mij te wijten was. En dan waren er nog Cameron Fitzpatrick, de kunsthandelaar van wie ik de vervalsing had gestolen, mijn oude schoolvriendinnetje Leanne, Renaud Cleret, een undercoverpolitieaan, en Julien, de onbetrouwbare eigenaar van een Parijse seksclub. Het was een praktische noodzaak geweest om me als Elisabeth Teerlinc in Venetië te vestigen. Niet in het minst omdat ik niet de aandacht wilde trekken van een zekere inspecteur, Renauds collega Romero da Silva. Er had

heel wat gepoetst moeten worden om dat allemaal onder het tapijt te vegen. Maar Elisabeths pantser was behoorlijk goed geworden, en het glanzende oppervlak weerspiegelde alleen wat de mensen wilden zien. Het is waar wat ze zeggen: uiteindelijk is alleen de binnenkant belangrijk.

2

‘Mevrouw Teerlinc? Elisabeth Teerlinc?’

‘Dat ben ik.’

‘Ik ben Tage Stahl. Ik hoop dat u het niet erg vindt dat ik zomaar kom binnenvallen, maar ik vind de werken zo enorm boeiend.’

‘Dat doet me plezier.’

‘Hebt u deze galerie al lang?’

‘Niet echt, pas sinds het voorjaar.’

‘Nou, het is een prachtige zaak.’

‘Dank u. Ik hoop dat u geniet van de tentoonstelling.’

De man verdween tussen de menigte. Het leek tenminste een menigte, hoewel er maar een stuk of dertig genodigden naar Gentileschi waren gekomen. De ruimte was slechts vijftien passen lang, maar elk van die passen was van mij. De galerie was gevestigd op de benedenverdieping van een van de voormalige marinegebouwen helemaal onder aan het eiland, vlak bij de *vaporetto*-halte San Basilio: eenvoudige negentiende-eeuwse, functionele architectuur, een scherp contrast met het glorieuze uitzicht naar het oosten over het Canale della Guidecca. Je kunt enorm doorzagen over de schoonheid van Venetië zonder iets nieuws te zeggen, maar toch vond ik deze verwijzing naar de oorsprong van de stad, waarvan de verrukkingen zijn gebaseerd op schepen, zweet en specerijen, een van de extra voordelen van de galerie.

Mijn eerste Italiaanse tentoonstelling bestond uit werk van de kunstenaars van het Xaoc Collectief, dat was gevestigd in een kraakpand in het Servische Belgrado en opzettelijk apolitieke volkskunst

voortbracht. De geborduurde collages en met willekeurige gevonden voorwerpen versierde doeken waren heel aantrekkelijk en niet te moeilijk, en de prijzen waren niet hoog. En ze verkochten. Ze verkochten echt. Ik had gekozen voor een bescheiden opening in augustus. Elisabeth Teerlinc was erin geslaagd veel mensen te ontmoeten die ze behoorde te kennen toen de Biënnale-karavaan in het voorjaar door Venetië was getrokken, maar ze was nog lang geen gevestigde naam. De relatief rustige maanden voor en na het filmfestival, als de stad vooral het domein is van toeristen en de achtergebleven Venetianen die hen moeten bedienen, hadden een prima kans geboden om mijn contacten en nieuwe identiteit te cultiveren, ter voorbereiding op de terugkeer van het spektakel.

Ik had er weken over gedaan om de uitnodigingen te schrijven, een kort persbericht op te stellen, precies het juiste grijze linnenpapier te kiezen voor de catalogus en te onderhandelen met een bedrijf dat de witte muren van de galerie opnieuw moest schilderen. (Kopers van moderne kunst verwachten tegenwoordig witte muren, net zoals ze verwachten dat de werken controversieel, dubbelzinnig of subversief zijn.) Het was allemaal niet veel anders dan wat ik bij mijn baan bij het Huis in Londen had gedaan, en toch was het een wereld van verschil. Om te beginnen had ik nu een behoorlijk bureau, een Poltrona T13, dat is gebaseerd op het Albini-model van 1953 en dat in elk geval de Italiaanse bezoekers imponeerde, en ik kon er zowaar achter zitten zonder het verwijt te krijgen dat ik niets uitvoerde. Ik had nog geen assistent. Ik had een paar studenten geronseld om prosecco te serveren en jassen op te hangen, maar die spraken me aan met 'signora Teerlinc' en niet met 'eh'.

Even wenste ik dat ik de sluier van alles wat er was gebeurd kon wegtrekken en mijn jongere ik de toekomst kon laten zien. Deze gasten en deze glazen waren echt, de handgeschreven etiketten die de studenten de een na de ander naast de werken plakten om aan te geven dat ze waren verkocht, waren echt. Terwijl ik daar stond, beheerst, verzorgd en vol zelfvertrouwen, voelde zelfs ik me echt.

Het was misschien een bescheiden succes, maar dat maakte me niet nederig. Ik raakte in een jubelstemming.

Aan de andere kant van de zaal bladerde de Scandinavisch uitzijende Stahl doelloos door mijn zorgvuldig opgestelde catalogus. Ik zag hoe hij een van de studenten wenkte en zijn portefeuille trok. Hij kocht iets. Ik maakte aanstalten naar hem toe te lopen, maar iemand legde een hand op mijn arm en ik draaide me om. Een oudere, ernstige man, ondanks de hitte in een heus tweedjasje. Ik nam aan dat hij een verdwaalde toerist was of misschien een hoogleraar van de naburige Ca' Foscari-universiteit, maar bij zijn eerste, zorgvuldig uitgesproken Engelse woorden hoorde ik aan het accent dat hij Russisch was, dus zei ik nerveus 'goedenavond' in die taal.

'Spreekt u Russisch?'

'Niet echt, helaas.' Ik schakelde weer over op het Engels. 'Kan ik u helpen?'

'Bent u Elisabeth Teerlinc?'

'Jazeker.'

Hij bood me met een formele buiging een visitekaartje aan. Daar stond zijn naam op, dr. Ivan Kazbich, en het adres van een galerie in Belgrado. Dan moest hij gehoord hebben van Xaoc.

'Fijn. Ik wilde u spreken ten behoeve van mijn opdrachtgever. Hebt u even, alstublieft?'

'O. Ja, natuurlijk,' antwoordde ik nieuwsgierig.

'Ik zou u liever onder vier ogen willen spreken.'

Ik keek op mijn horloge. Zeven uur vijftwintig. 'Natuurlijk. Als u het niet erg vindt om heel even te wachten? De vernissage is bijna afgelopen.'

Hij keek om zich heen. Stahl had kennelijk de laatste drie werken gekocht, want bij alle kunstwerken hing nu een etiket met VERKOCHT in dieprode inkt.

'U zult wel blij zijn met het resultaat.'

'Dank u. Als u me even wilt excuseren.'

Ik ging met Stahl praten, die bleef hangen terwijl de laatste gas-

ten zich bij de deur verzamelden, elkaar gedag zeiden en plannen bespraken voor het diner. Hij vroeg of ik zin had met hem naar Harry's Bar te gaan, wat me meteen alles had moeten vertellen wat ik over hem moest weten. Als Venetië het grootste meesterwerk is dat de mensheid ooit heeft voortgebracht, waarom zou je dan willen gaan eten in het enige restaurant zonder uitzicht, waar je alleen maar kunt kijken naar de vreugdeloze, groteske clientèle? Ik hield me in, legde uit dat ik een afspraak had en leidde hem beleefd maar kortaat naar de kade, waar de hemel net begon te verkleuren van saffierblauw naar een mistig honingdauw. Ik bedankte de studenten, die de catalogi hadden opgestapeld en de flessen en glazen hadden opgeruimd, betaalde ze contant en deed de deur achter hen dicht voor ik me weer bij dr. Kazbich voegde.

‘Sorry dat ik u heb laten wachten.’

‘Helemaal niet erg.’

Kazbich legde uit dat hij werkte voor een verzamelaar die zijn werken in Frankrijk wilde laten taxeren. Deed ik dat weleens? Ik had het al een tijd niet gedaan, maar bij het Huis had ik wel taxaties verricht, soms met verrassende resultaten. Het was een belangrijke verzameling, vervolgde hij. Ik wist wat dat betekende en vroeg of zijn cliënt erover had gedacht een van de deskundigen van de IFAR, de International Foundation for Art Research, te raadplegen. Het ging niet om de provenance, zei hij meteen waarbij een licht trekken van zijn mondhoeken aangaf dat we allebei wisten waar we het over hadden. Het was gewoon een privécollectie. Een schimmig zaakje dus, maar dat wisten we ook allebei. Een aanbod dat geen respectabel meisje zou moeten aannemen, in elk geval niet tot ze weet hoeveel ze ervoor krijgt. Alsof hij dat doorhad, zei Kazbich meteen dat de geheimzinnige opdrachtgever natuurlijk de onkosten zou vergoeden en daar bovenop twintigduizend euro zou betalen voor het consult en nog eens honderdduizend als het rapport binnen was. Ik zou een eerste bezoek moeten brengen om de werken te bekijken en zou daarna twee weken hebben om de taxatie af te ronden.

‘Ik ben zeer geïnteresseerd,’ antwoordde ik meteen.

Ik geloofde niet dat iemand die zoveel geld bood onder de indruk zou zijn van tijdverspillende aarzelingen. Het was niet mijn zaak wat de cliënt wilde met de taxatie. Dr. Kazbich overhandigde me een dikke envelop met de kleur van verse boter en bleef vol verwachting staan kijken hoe ik hem openmaakte. Er zat een cheque in van een bank op Cyprus, op naam van Elisabeth Teerlinc en voor het eerste bedrag, en nog een stukje papier waarop alleen een naam stond: Pavel Jermolov.

Even bleef ik suf naar de naam kijken. Het gebeurt me niet vaak dat ik met mijn mond vol tanden sta. Pavel Jermolov. Ik mocht de schilderijen van Pavel Jermolov bekijken. Of liever gezegd, Pavel Jermolov vond me goed genoeg om me zijn collectie te laten zien. Ik denk dat Kazbich wist dat ik hem met alle plezier de cheque met de namen omgekeerd had teruggegeven voor de kans die hij me bood.

Jermolovs verzameling was een mysterie en een legende, het onderwerp van vele gretige geruchten. De oligarch van de tweede generatie zou een heel serieuze verzamelaar zijn, maar verscheen niet zelf in de showrooms en kocht zijn kunststukken liever via een reeks onderling uitwisselbare en anonieme tussenpersonen. De afgelopen vijf jaar was hij in verband gebracht met succesvolle biedingen op een Matisse, een Picasso en een iets minder voorspelbare Jacopo da Pontormo, en er was in elk geval een Pollock gekocht uit naam van een van zijn trusts. En dan waren er nog de Jameson Botticelli's.

De Botticelli's waren vernoemd naar een magnaat die ze op dubieuze wijze uit Italië had gehaald en er deden allerlei geruchten en zelfs samenzweringstheorieën de ronde over waar ze waren gebleven. De bij elkaar passende medaillons met een *Annunciatie* en een *Madonna met Kind* waren al honderdvijftig jaar niet in het openbaar gezien. Sommige mensen die al hun wijsheid van internet haalden, twijfelden aan het bestaan ervan en beweerden dat ze waren vernietigd bij een brand in het huis van Jameson in de staat New York en daarna doodleuk opnieuw waren verzekerd om het steeds kleiner

wordende vermogen van de familie op te krikken, terwijl anderen beweerden dat de werken gezien waren in Qatar of Korea. Jermolovs naam was genoemd in verband met een schimmige verkoop in Zürich tien jaar geleden, maar niemand wist met zekerheid of hij de eigenaar was.

‘Ik wil het graag doen. Zegt u alstublieft tegen meneer...’

Hij viel me in de rede door teatraal een vinger tegen zijn lippen te leggen. ‘Mijn opdrachtgever verwacht absolute discretie.’

‘Natuurlijk, neemt u mij niet kwalijk.’

‘Zeker niet, mevrouw Teerlinc. U hebt mijn kaartje. Neemt u alstublieft contact met me op als u klaar bent voor de reis, dan zal ik de nodige maatregelen treffen.’

Hij droeg geen hoed, maar ik was er zeker van dat hij die afgenomen zou hebben toen de galeriedeur achter hem dichtging.

Toen ik een tijdje later in mijn appartement op de Campo Santa Margherita met een glas soave in bad lag, hield ik het kaartje vast als een talisman. Ik vond het heerlijk om in de vroege avond een bad te nemen en te luisteren naar de spelende kinderen beneden op het plein, de meisjes met hun springtouw van waslijn en de jongens met hun voetbal en skateboard, terwijl de marktkoopmannen kratten met inktvis en *moleche* inpakten en de cafés volliepen met toeristen en studenten. Het deed zo gemoedelijk aan.

Ik probeerde me de kunstwerken van Jermolov voor ogen te halen. Het enige wat ik miste van mijn baan bij het Huis waren de schilderijen zelf. Tot dusver had ik nog niets in handen gehad wat ik echt minachtte, maar ik kon mezelf ook niet wijsmaken dat de werken die Gentileschi net had verkocht veel meer waren dan mooi lijkende rotzooi. Ik miste niet alleen die eerste ademloze bewondering, maar ook het voorrecht om de schilderijen langdurig te bekijken, de bijna erotische verwachting te voelen van de langzame onthullingen, waarbij je helemaal in een doek kon opgaan, er steeds weer naar kon kijken en er elke keer weer door werd geraakt of ver-

ontrust of verbijsterd. Mijn eerste bezoek aan de National Gallery, als schoolmeisje, had mijn leven veranderd, en sinds die dag waren schilderijen de enige dingen die me nooit hadden teleurgesteld. En sigaretten, natuurlijk.

Nu ik mijn plannen voor de herfst overdacht, was het aanbod van Jermolov niet alleen buitengewoon vleierend, maar het kwam ook nog precies op het juiste moment. De winst van de Balkan-tentoonstelling was voorlopig genoeg voor de kosten van de galerie, maar mijn appartement en de verbouwing daarvan hadden meer dan de helft van mijn reserves opgeslokt. Het is zo duur om rijk te zijn. Ik had iets kunnen huren toen ik negen maanden geleden in Venetië arriveerde, maar het verlangen naar een eigen huis, iets wat onbetwistbaar van mij was, was te groot geweest om voorzichtig te blijven. De flat stond op naam van Gentileschi en was contant betaald door de Panamese bank van de galerie. Ik hoopte me uiteindelijk op de secundaire markt te begeven en goede, oudere schilderijen te verkopen, maar voorlopig had ik niet genoeg contante middelen om me met iets anders bezig te houden dan het werk van jonge kunstenaars van onder de honderdduizend euro. Maar nieuw werk, dat geen enkele waarde had behalve zijn status als betaalmiddel, kon buitengewoon winstgevend zijn als het in de mode was. Dus ik had iets flitsends nodig voor het nieuwe seizoen dat volgend voorjaar zou beginnen, een ontdekking die ik goedkoop kon kopen en duur kon verkopen. Ik had belangstelling voor een Deens meisje. Ik had op internet haar afstudeershow gezien bij St. Martin's in Londen, met onder andere een reeks heel eenvoudige grafische doeken met vreemd intrigerende, goudachtige bollen tegen een donkere achtergrond, die het volgens mij heel goed zouden doen in het stroperige licht van de lagune. Een privéshow in de schemering misschien, als ik ze kon krijgen... Dan moest ik nog werken aan mijn Russisch. Het leek in mijn beroep een praktische taal nu zoveel Russen kunst kochten in het Westen, maar het zag ernaar uit dat ik het eerder nodig zou hebben dan ik had gedacht. Ik beeldde me niet in dat

Jermolov en ik in vloeiend Russisch met elkaar zouden converseren (als hij tenminste de moeite nam om aanwezig te zijn), maar de klanken van de taal begonnen betekenis te krijgen en ik vond dat ik de moeite moest doen om de basisbeleefdheden onder de knie te krijgen.

Ik had een gepensioneerde operazangeres gevonden, Masja, die op een zolder achter La Fenice woonde en daar Russische les gaf. Mijn lerares was een geboren Venetiaanse, zoals ze zelf zei, het kind van een paar Russische operazangers die net na de Tweede Wereldoorlog tijdens een tour door Italië waren overgelopen, maar ze sprak nog steeds Italiaans met een zwaar accent, en haar donkere studio aan het einde van zes steeds smallere trappen zag eruit als een toneel voor een amateuropvoering van Tsjechov. Overal hingen iconen, of zware doeken met franje. Er was een echte samowaar, er waren hele planken vol Russische poëzie en er hing een vage geur van gekookt varkensvet. Masja moest tegen de tachtig zijn en had nooit voet in Rusland gezet, maar ze deed zich voor als een zuivere Wit-Russin, beschreef taferelen uit het leven van haar ouders in Petersburg die ze alleen uit romans kon hebben en corrigeerde hooghartig de uitspraak van de presentatoren op de Russische radiostations, waar ze op afstemde om met me te oefenen. ‘Off,’ bitste ze vol walging en ze rolde met haar ogen onder haar hoog opgekamde, zwartgeverfde haar. ‘Niet ovv. Wat een tragedie.’ Alsof alle kwaden van het stalinisme waren samengekomen in de verkeerde uitspraak van een familienaam. Al met al was ze een fantastische oude bedriegster. Misschien was ik daarom zo op haar gesteld.

Ik bleek genoeg tijd te hebben voor extra lessen, want het duurde meer dan een maand voor de taxatie van Jermolovs schilderijen helemaal was geregeld. Voor de rijken is tijd een scalaire grootheid, zoals ik had geleerd van mijn vriend Steve, de investeerder in hedgefondsen, wiens boot de *Mandarin* zowel een toevluchtsoord voor me was geweest als de lanceerplaats voor mijn galerie. De rijken zijn totaal ongevoelig voor de wensen van iedereen die zij als hun minderen beschouwen, ze passen hun agenda alleen aan aan hun eigen behoeften. Dr. Kazbich had me het telefoonnummer gegeven van ene madame Poulhazan, de assistente van Jermolov, die de ontmoeting in de loop van de weken steeds weer kordaat verschoof. Het was een opluchting toen ze me vertelde dat zijn vliegtuig tot mijn beschikking stond, maar ik was al twee keer met de watertaxi naar het vliegveld gegaan en had daar vervolgens gehoord dat Jermolov had afgezegd. Hij zat in Sao Paolo, in New York, bij een dringende vergadering in Londen, hij was niet langer beschikbaar.

Ik gebruikte het uitstel om het potentieel van de collectie in kaart te brengen door de laatst vastgestelde verkoopprijzen te noteren van werken die Jermolov in bezit zou hebben en die te vergelijken met vergelijkbare transacties op de Art Price Index, en door gegevens te vergaren over de successievelijke eigenaars van schilderijen die de laatste tien jaar in de verkoop waren gegaan. Toen de dag voor mijn reis eindelijk was aangebroken, was ik er voor mijn gevoel helemaal klaar voor. Mijn onderzoek had uitgewezen dat Jermolov vier vliegtuigen bezat, en zelfs op de luchthaven Marco Polo viel